

UNIVERZITET U SARAJEVU – PEDAGOŠKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 3

Šifra predmeta: PEF RAN 203	Naziv predmeta: Kultura govora		
Ciklus: I ciklus	Godina: II (druga)	Semestar: III (treći)	Broj ECTS kredita: 4
Status: obavezni	Ukupan broj sati: 60 sedmično: 4 semestralno: 60 predavanja: 3 predavanja: 45 vježbe: 1 vježbe: 15		
Učesnici u nastavi:	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada/predmet		
Preduvjet za upis:	Odslušana nastava iz predmeta Bosanski, hrvatski i srpski jezik I		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Ciljevi predmeta jesu razumijevanje jezika kao strukture i njegovih osnovnih zakonitosti, posebno na fonetsko-fonološkom, ortografskom i ortoepskom nivou, potpuno usvajanje ortografskih i ortoepških pravila standardnoga jezika i znanja iz oblasti kulture govora i kulture komunikacije. Naglasak je na govoru kao konkretnoj realizaciji jezika sistema u pismenoj i usmenoj formi, na ortografskim i ortoepškim pravilima, pravilima standardne akcentuacije, osnovnim svojstvima dobrog govora, vrednotama usmenoga govora, te leksikološkim pojavama koje utječu na jasnoću govora. Studenti će poznavati zakonitosti govorene i pisane komunikacije standardnoga bosanskog jezika, zakonitosti dječijega jezičkoga razvoja, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora, razvoja govora kod djece, te važnosti čitanja za govorno-jezički razvoj djece.		
Tematske jedinice:	Na predavanjima će se studenti upoznati sa sljedećim sadržajima: <ol style="list-style-type: none"> 1. Jezik, govor i mišljenje; komunikacijski proces 2. Jezička kultura; jezička norma; faze razvoja bosanskoga jezika 3. Funkcije govornih organa i tvorba glasova; glas i fonema; glasovni sistem bosanskoga standardnog jezika 4. Usvajanje i učenje jezika: razvojne faze u komunikaciji, govorno-jezički razvoj 5. Govor – pismeni i usmeni; ortografija i ortoepija; osnovna svojstva dobrog govora 6. Ortografska pravila: pisma (latinica i ćirilica), pisanje velikog i malog slova, sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi 7. Ortografska pravila: afrikatski parovi i alternacija IJE/JE/E/I/Ø 8. Prvi parcijalni ispit 9. Ortoepija: pravilna artikulacija; akcenatski sistem standardnoga bosanskog jezika 10. Vrednote usmenoga govora; artikulacija i dikcija; osobine dobrog govora; pragmatička pravila 11. Razvoj komunikacijske kompetencije u nastavi 12. Govorni poremećaji 13. Izdvojene teme iz leksikologije: polisemija, sinonimija 14. Izdvojene teme iz leksikologije: antonimija, homonimija		

	15. Neverbalna komunikacija i neverbalni sistemi komunikacije
Ishodi učenja:	<p>Znanje: usvajanje znanja iz oblasti ortografije, ortoepije, pravila akcentuacije, o osnovnim svojstvima dobrog govora, vrednotama usmenog govora, razvoju komunikacijske kompetencije u nastavi, te o leksikološkim pojavama koje utječu na jasnoću govora, teorijska znanja o lingvističkim disciplinama, o razvoju dječijeg govora, o kulturi govora i kulturi komunikacije općenito.</p> <p>Vještine: Studenti će steći komunikacijske i jezičke vještine i znanja iz kulture govora potrebne za njihov budući rad u razrednoj nastavi, steći sposobnost pretraživanja, prikupljanja i obrađivanja pisanih informacija iz stručne i naučne literature u području kulture govora i razvoja govora kod djece i prepoznati govorne poremećaje.</p> <p>Kompetencije: Nakon položenog ispita studenti će biti osposobljeni pratiti pravilan razvoj govora i razvoj komunikacijske kompetencije kod djece ranog školskog uzrasta, pismeno i usmeno izražavanje, upućivati ih na pravilan i jasan izgovor glasova i riječi i primjenu ortografskih i ortoepijskih pravila u svakodnevnoj komunikaciji.</p>
Cilj održivog razvoja (SDG):	SDG4 – Kvalitetno obrazovanje
Metode izvođenja nastave:	Predavanja sa prezentacijama, vježbe (pismenog i usmenog izražavanja), diskusija, istraživački zadaci, seminarski radovi ili referati, posjeta pozorištu.
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Referat ili zadaće – 10% 2. Prvi parcijalni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50% <p>Način bodovanja za vanredne studente:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Referat ili zadaće: 10% 2. Pismeni ispit – 40% 3. Usmeni ispit – 50%
Literatura:	<p>Obavezna: Šipka, Milan (2014), <i>Kultura govora</i>, Institut za jezik, Sarajevo (odabrana poglavlja) Palić, Ismail, Omerović, Mirela (2023), <i>Bosanski jezik i komunikacija u nastavnoj praksi</i>, Sarajevo, Sarajevo Publishing (odabrana poglavlja) Halilović, Senahid (2017), <i>Pravopis bosanskoga jezika</i>, Slavistički komitet, Sarajevo</p> <p>Dopunska: Omerović, Mirela i L. Hamzagić Kovačević (2024), <i>Jezička djelatnost čitanja – temelj funkcionalne pismenosti</i>, Univerzitet u Sarajevu – Pedagoški fakultet, Sarajevo Pavličević-Franić, Dunja (2005), <i>Komunikacijom do gramatike (razvoj komunikacijske kompetencije u ranome razdoblju usvajanja jezika)</i>, Alfa, Zagreb Bakšić, S. Bulić, H. (2019), <i>Pragmatika</i>, Bookline, Sarajevo Muratagić-Tuna, Hasnija (2005), <i>Bosanski, hrvatski, srpski aktuelni pravopisi – sličnosti i razlike</i>, Bosansko filološko društvo, Sarajevo Stančić, V. i Ljubešić, M. (1994). <i>Jezik, govor, spoznaja</i>. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada Čedić, Ibrahim (2013), <i>Jezički savjetnik</i>, Institut za jezik, Sarajevo Jahić, Dž., Halilović, S., Palić, I. (2000), <i>Gramatika bosanskoga jezika</i>, Dom štampe, Zenica Halilović, S., Palić, I., Šehović, A. (2010), <i>Rječnik bosanskoga jezika</i>, Filozofski fakultet, Sarajevo Malmberg, Bertil (1974), <i>Fonetika</i>, Svjetlost, Sarajevo Marković, Ivan (2015), "O grafemu i hrvatskoj abecedi", <i>Filologija</i> 65,</p>

Zagreb, 77-112.
Omerović, Mirela (2014), "Dikcija i govor", u: *Zbornik radova 5. Međunarodni naučno-stručni skup 'Kulturni identitet u digitalnom dobu'*, Filozofski fakultet, Zenica
Samardžija, Marko (1995), *Leksikologija s poviješću hrvatskoga jezika*, Zagreb, Školska knjiga
Stančić, V., Ljubešić, M. (1994), *Jezik, govor, spoznaja*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb
Šipka, Danko (1998), *Osnovi leksikologije i srodnih disciplina*, Novi Sad
Tanović, I. (1999), *Frazeologija bosanskoga jezika*, Sarajevo
Čudina-Obradović, Mira (2008), *Igrom do čitanja: Igre i aktivnosti za razvijanje vještina čitanja*, Školska knjiga, Zagreb